

Det nordiska globaliseringsinitiativet

Nordiska ministerrådets (NMR) globaliseringsarbete har pågått intensivt och haft högsta prioritet i NMR sedan de nordiska statsministrarna möttes i Punkaharju, Finland 2007. Mötet resulterade i det så kallade "globaliseringsinitiativet", vilket ska ses som en förnyad nordisk satsning för att möta globala utmaningar genom att utveckla den nordiska modellen, öka konkurrenskraften och profilera och synliggöra Norden som en föregångsregion. Det nordiska globaliseringsinitiativet är även väl i linje med arbeten som sker på global nivå, inom det europeiska samarbetet samt inom det regionala samarbetet inom Östersjöregionen.

Genom globaliseringsinitiativet har de nordiska samarbetsministrarna fått ett viktigt prioriteringsinstrument som bidragit till ny dynamik i det nordiska samarbetet och till ökat samarbetet mellan sektorerna i NMR. Samarbetsministrarna vill poängtera att statsministrarnas stöd i detta arbete har varit och är fortfarande avgörande, både för att visa inriktningen för NMR:s globaliseringsinitiativ men också för att ge det legitimitet.

För att bidra till målsättningarna i globaliseringsinitiativet har sedan 2008 drygt 20 konkreta projekt startats inom NMR. För närvarande pågår 14 stycken projekt, varav ett avslutas under 2011, nio under 2012 och tre under 2013. Nedan ges några av de aktuella resultaten av globaliseringsinitiativet. För en utförligare beskrivning av alla projekt hänvisas till bilaga 1.

Resultat och status

Det nordiska **toppforskningsinitiativet** (TFI) inom klimat, energi och miljö är den största gemensamma nordiska forskningssatsningen som någonsin lanserats. Initiativet har resulterat i etablerandet av 27 forskningsprojekt till ett samlat värde av 700 miljoner NOK, tio tematiska nätverk har skapats som samlar mer än 100 nordiska universitet, institutioner, myndigheter och företag. Sex helt nya Nordic Centers of Excellence inom klimatområdet har etablerats med cirka 100 partners från samtliga arktiska länder. Näringslivet deltar på samtliga nivåer i programmet och enskilda företag medverkar inom samtliga delprogram. TFI fungerar som en samarbetsplattform mellan de innovations och forskningsfinansierande organisationerna i de nordiska länderna. Sammanlagt bidrar mer än 70 personer i den samlade utvecklingen och ledningen av initiativet. TFI är under utvärdering som ska bidra till att utveckla och justera programmets strategier, organisering och operativa verksamhet.

Ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) beslutade hösten 2010 att igångsätta **eScience** som ett eget globaliseringsprojekt. Genom projektet etableras nu en nordisk samarbetsplattform som integrerar forskning, innovation infrastruktur och högre utbildning inom eScience. Initiativet har tung nationell förankring och medfinansiering och har en basfinansiering på ca 160 MDKK. Genom programmet

förväntas en accelererad framväxt av tvärvetenskaplig kunskap om klimatförändringar och inom hälsa. eScience stödd forskning om hälsofrågor kan leda till förbättringar av kvalitet, säkerhet och effektivitet i hälso- och sjukvården genom tillämpning av informations- och kommunikationsteknologi. Initiativet kommer vidare att öka den internationella synligheten och fungera som en plattform för vidare internationellt samarbete inom området; härunder exempelvis inom Östersjöområdet.

Framgångarna med det Nordiska Mastersprogrammet, som är en del av globaliseringsprojektet **plan för främjande av högre utbildning i Norden**, har fortsatt vid den tredje och sista programutlysningen. Utlysningen lockade inte mindre än 34 konsortieansökningar, där samtliga stora nordiska universitet representerades och med god spridning på ämnesområden och länder. Resultatet är ett bevis på att initiativet uppfattas som relevant av de nordiska lärosätena. Sex vinnare är utsedda och är nu igång med planeringsarbetet. Detta projekt har totalt utsett 16 mastersprogram. En evaluering av masterinitiativet som helhet har också genomförts och som övergripande slutsats menar de att projektet varit så vällyckat att det bör fortsätta.

Projektplan för en god upplärning av ungdomar och vuxna

har genomfört en rad arrangemang som är knuten till teman; *främja ökad genomströmning i vidaregående utbildningar, stärka vuxnas kompetenser, samt främja kreativitet, innovation och entreprenörskap i utbildningen*. Aktiviteterna har varit koncentrerade till utveckling av ny kunskap, erfarenhetsutväxling, identifiering av god praxis och kunskapsspridning. Detta arbete har varit nödvändigt för att uppnå en gemensam kunskapsbas och skall vidareföras i arbetet för 2011 och 2012, med särskild fokus på implementering i länderna och ytterligare synliggörande och spridning av resultaten.

Inom initiativet **energi och transport**, som startades 2010, har det gjorts en kartläggning av energi och transportaktiviteter i de nordiska länderna. Målsättningen har varit att identifiera var det finns bristande insatser där energi- och transportprogrammet kan bidra till nordisk mervärde. Genom finansiering av flera projekt har programmet kommit väl i gång med att etablera nätverk inom hållbar transport i de nordiska länderna och programmet har resulterat i etableringen av ett konsortium inom hållbar transport i Norden.

Initiativet med **harmonisering av den nordiska elmarknaden** har fortsatt med målsättningen att införa en gemensam slutanvändarmarknad 2015. Arbetet är uppdelat i fem insatsområden; "Market Rule", "Customer Empowerment", "Business Processes", "Structures of Network Tariffs" och "Metering". Till varje område är det tillknutet en särskild arbetsgrupp/ taskforce. För att intensifiera arbetet har en särskild projektledare anställts med uppdrag att koordinera arbetsuppgifter, resurser och relevanta intressenter i förbindelse med införandet av en gemensam nordisk marknad för slutanvändning 2015.

Som en del av att utveckla projektet **klimatvänligt byggande**, som startades 2010, har det hållits nationella dialogmöten i de nordiska huvudstäderna i form av workshops som haft omkring 50 deltagare från de viktigaste intressenterna, från både den offentliga och privata sektorn. De olika programmodulerna ska grunda sig på gemensamma områden inom grönt byggande i Norden samt stödja utvecklingen av en eventuell marknadsintroduktion av en grön lösning, som kan vara en produkt eller en affärsmodell.

Inom globaliseringsinitiativet **hälsa och välfärd**, som startades 2010, förväntas den första monitoreringsinsatsen inom delprojektet "*Fælles monitoreringssystem for sundhedsfremme*" bli genomförd under 2011. Delprojektet "*Ernæring, læring og helse*" levererades under våren en kunskapsöversikt om förhållandet mellan mat i grund- och förskola och betydelsen matordningar har för hälsa och lärande bland barn och unga. Under delprojektet "*Inklusion af udsatte grupper*" färdigställs under 2011 delrapporterna med fokus på unga och funktionshindrade. Under delprojektet

"Innovasjon og entreprenørskap i helsesektoren" etableras ett nordiskt Tech-transfer nätverk om hälsa, med uppstart i maj 2011. Utöver detta sätts ett projekt i gång om innovation i offentlig sektor om anbud och offentligt privat samarbete i 2011-13, bl.a. baserat på rekommendationerna rapporten *"Health innovation in the Nordic countries"* som färdigställdes i oktober 2010. Det tas sikte på att tio pilotprojekt sätts i gång i 2012.

Inom initiativet **kultur och kreativitet** utvecklade KreaNord policyrekommendationer för nordens kulturella och kreativa industrier som beslutades av ministerrådet för kultur respektive näring hösten 2010. Projektet kommer 2011 och 2012 att fokusera på fyra politikområden; -att främja strategiskt samarbete och utväxling inom de nordiska kulturella och kreativa näringarna och med andra sektorer för värdeskapande, innovationer och tillväxt, -att arbeta för att de nordiska kulturella och kreativa näringar får nya möjligheter för tillgångar till globala marknader, finansiering och att attrahera utländska investeringar, -att främja kultur och kreativitet i nordiska utbildningar på alla nivåer samt entreprenörskap och näringslivskunskap i kultur- och konstutbildningarna, - att utveckla en gemensam nordisk kulturmarknad för kreativa industrier och kulturprodukter.

Arbetet med att riva gränshinder mellan de nordiska länderna har intensifierats sedan **Gränshinderforum** etablerats. Gränshindersforum arbetar i dagsläget med ett 40-tal konkreta hinder. Från att initialt ha arbetat genom att översända formella skrivelser till departement och myndigheter, arrangeras nu allt fler rundabordsamtal och möten dit ansvariga myndigheter och departement inbjuds. Stor kraft har också lagts på att förhindra att nya hinder uppstår genom ett närmare nordiskt samarbete kring implementering av EU-direktiv och i samband med utarbetandet av nationell lagstiftning. Under 2010 förlängde MR-SAM Gränshinderforums mandat så att det nu är i kraft till slutet av 2013.

Årets nordiska **Globaliseringsforum** är planerat att genomföras med temat "Hur kan vi få fler växande gröna företag i Norden?" Rapporten från den nordiska taskforcen/arbetsgruppen för grön tillväxt som initierades vid statsministermötet i maj 2010 planeras att utgöra underlag för en av diskussionerna. Rapporten ger förslag på ett antal insatsområden som lämpar sig för nordiskt samarbete inom grön tillväxt. En rapport från Nordiska Investeringsbanken (NIB) som behandlar hur växande gröna företag kan finansieras i Norden planeras också att bli diskuterad.

BILAGA 1

1. Globaliseringsforum

Initiativets syfte

Att ta fram gemensamma nordiska svar på de möjligheter och utmaningar som globaliseringen medför, med deltagande av de nordiska statsministrarna och andra inbjudna deltagare från näringslivet, forskning, politik och medborgarorganisationer.

Mandatperiod

Forumet är ett årligt evenemang där ingen avslutande tidpunkt har angivits.

Budgetinformation

Budgeterade globaliseringsmedel 2011: 3 876 tdkr

Förslag budget 2012: 8 000 tdkr (varav 4 200 tdkr öronmärks till uppföljningsarbete för nordisk task force för grön tillväxt)

Status och resultat

Det nordiska globaliseringsforumet är planerat att genomföras med temat "Hur kan vi få fler växande gröna företag i Norden?". Forumets format planeras liksom förra året att vara begränsat till färre deltagare och uppbyggt runt två rundabordssamtal där de nordiska statsministrarna, och representanterna från Färöarna, Grönland och Åland, direkt involveras i samtalen med de särskilt inviterade deltagarna.

Rapporten från den nordiska taskforcen/arbetsgruppen för grön tillväxt som initierades vid statsministermötet i maj 2010 planeras att utgöra underlag för en av diskussionerna. Taskforcen/arbetsgruppen har i sitt arbete med rapporten genomfört fem arbetsmöten samt ett antal skriftliga procedurer där texter och förslag behandlats. Rapporten ger förslag på ett antal insatsområden som lämpar sig för nordiskt samarbete inom grön tillväxt. Till det andra rundabordssamtalet planeras en rapport från Nordiska Investeringsbanken (NIB) att bli diskuterad och som behandlar hur växande gröna företag kan finansieras i Norden.

Till forumet är det även planerat att den fjärde upplagan av den nordiska globaliseringsbarometern presenteras av Dr. Christian Ketels, vilket kommer utgöra en viktig utgångspunkt för diskussionerna. På forumet planeras även direktör Simon Upton från OECD att tala omkring deras arbete om grön tillväxt i syfte att ge underlag och inspiration till diskussionerna på forumet.

2. Nordisk toppforskning

Initiativets syfte

Syftet är att utveckla ett överordnat initiativ för att främja nordisk toppforskning, i första omgången inom områdena klimat, energi, och miljö, därefter inom välfärdsforskning och hälsa.

Mandatperiod

2008-2012

Budgetinformation

Budgeterade globaliseringsmedel 2011: 0¹

Förslag budget 2012: 2 000 tdkr

¹ 2011 års verksamhet finansieras av de medel som utbetalts av NMR 2008-2010. Siffran 0 i budgeten 2011 innebär således att NRM fullföljt sina finansiella förpliktelser i enlighet med tidigare beslut.

Status och resultat

Toppforskningsinitiativet (TFI) inom klimat, energi och miljö har hittills uppnått följande resultat i relation till centrala målsättningar för programmet:

Mål I. TFI inom klimat, energi och miljö svarar genom utlysningar och aktiviteter på tema och centrala problemställningar och utmaningar

– TFI förbättrar genom sin verksamhet vår kunskap om effekterna av klimatförändringar, samhällets anpassningsförmåga och de risker och möjligheter detta medför för Norden.

Förväntade resultat: förbättrad kunskap om de biologiska konsekvenserna av klimatförändringarna inom olika områden och sektorer såsom fiske/hav, biodiversitet, kustlandskap, tundralandskapen, renskötsel etc. (koordineras med projekt nr 11 s. 12)

Förväntade resultat: utveckling av praktiska, lättillgängliga och användarvänliga verktyg som ökar anpassningsförmågan hos bland andra: planerare, tjänstemän, organisationer, branscher och beslutsfattare i de nordiska länderna

– TFI förstärker det arktiska forskningssamarbetet inom Norden och internationellt

Förväntade resultat: Förbättrade klimatmodeller för vår region som ger underlag för bedömningar av infrastrukturrisker och möjligheter. Ökad kunskap om processer och mekanismer som kontrollerar uppvärmning av Arktis

– TFI har etablerat nära kontakter med EU genom de europeiska *Joint Programming initiativet* inom klimat, "Clik´ EU".

– TFI främjar genom sina program utvecklingen av nya, innovativa och hållbara former av vindkraft och förbättrar integrationen av vindkraft i Norden.

Förväntade resultat: Bättre prognoser för vind och vågor, kartor över isbildning, bättre kunskap om effektivitets förluster i mycket stora vindkraftsanläggningar vind-och isatlas över Island, integration studie av vindkraft på Island, bättre förståelse för samspelet mellan vattenkraft och vindkraft i det nordiska systemet

Mål II. TFI är kopplat till excellenta nationella miljöer och initiativ

– det har hittills etablerats sammanlagt 27 projekt till ett samlat värde på ca 700 MNOK, härunder 10 tematiska nätverk som samlar mer än 100 nordiska universitet, institution, myndigheter och företag, 6 helt nya *Nordic Centers of Excellence* inom klimatområdet som samlar cirka 100 partners från samtliga arktiska länder, samt genom att det har igångsatts 12 tematiska integrerande projekt där industri, akademi och myndighet samverkar.

Mål III. TFI är kopplat till näringslivet på nyckelområden

– Näringslivet deltar på samtliga nivåer i programmet och enskilda företag medverkar inom samtliga delprogram

– Medverkan från industrin i delprogrammen kring vind, bioenergi och nanoteknologi ligger på mellan 25-50 procent

Exempel 1: I nanoprogrammet deltar 69 procent från industrin och 31 procent från forskningsinstitutioner. TFI investerar ca 50 MNOK i programmet som har en samlad volym på ca 120 MNOK.

Exempel 2. I vindprogrammet investerar TFI ca 25 MNOK i programmet som har en samlad volym på 45 NMOK. I programmet deltar ledande forskningsmiljöer, meteorologiska myndigheter och stora (DONG, Vesta, mfl) och medelstora

(Landsvirkjun Power, Kjeller Vindteknikk mfl) nordiska energiföretag

– den nordiska försäkringsindustrin har visat intresse att bli partner i klimatprogrammen.

Mål IV. TFI är etablerat som sektor- och gränsöverskridande integrerande instrument

– programmet har skapat plattformar som integrerar hela kunskapstriangeln – utbildning, forskning och innovation – samt helt nya gränsöverskridande "Graduate schools" för utbildning av masterstudenter och PhD.

Exempel: Etablering av "Nordic Graduate School in cryosphere science and Earth System modelling", ca 20 nya gränsöverskridande PhD och Post-doc tjänster.

– TFI fungerar som en samarbetsplattform mellan de innovations- och forskningsfinansierande organisationerna i de nordiska länderna – sammanlagt bidrar mer än 70 personer i den samlade utvecklingen och ledningen av initiativet.

– NordForsk, NICE och NEF löser uppgiften som ett integrerat sekretariat

Övrigt

Det är igångsatt en följeutvärdering av TFI som skall bidra till att utveckla och justera programmets strategier, organisering och operativa verksamhet. Utvärderingen skall också dokumentera erfarenheter, måluppfyllelse, succékritiska förhållande, samt bistå programmets ledning med råd och ändringsförslag.

En första evaluering av initiativet har lagts fram och behandlats av ÄK-U våren 2011.

En eventuell utveckling av ett Toppforskningsinitiativ inom hälsa och välfärd är under värdering i ÄK-S och ÄK-U.

3. Innovationsrepresentation i Asien

Initiativets syfte

Indsatsen skal fremme adgangen for nordiske aktører til globalt førende vækstområder og forskningsmiljøer i Asien.

Mandatperiod

2008-2010 (arbejdes i øjeblikket på, hvad der skal ske efter 2010, se nedenfor)

Budgetinformation

Budgeterede globaliseringsmedel 2011: 2 040 tdkr

Förslag budget 2012: 1 500 tdkr

Status och resultat

Indtil videre er 6 projekter gennemført som led i initiativet. Projekterne er initieret af nordiske organisationer, virksomheder og kommuner og har i varierende omfang haft deltagelse af de nordiske innovationscentre og eksportkontorer i Asien. Der er tre nye projekter i pipeline med deltagelse af nordiske innovationscentre og eksportkontorer.

Initiativet blev i efteråret 2010 evalueret af Epinion. På baggrund af denne evaluering besluttede Embedsmandskomiteen for Næring (EK-N), at der var behov for justeringer i initiativet og gav Nordisk Ministerråd og Nordisk Innovation (tidligere Nordisk Innovations Center) i opdrag at udarbejde et forslag til en ny model for evt. videreførelse af initiativet efter 2011. Nordisk Ministerråd og Nordisk Innovation planlægger på den baggrund møder i de nordiske lande for at afklare interessen for etablering af et fælles nordisk innovationscenter, samt hvorvidt de

nordiske lande vil kunne forestille sig at medfinansiere et sådant center. I 2011 og 2012 er der afsat hhv. DKK 2 mio. og DKK 1.5 mio., som vil kunne anvendes til dette formål.

En oversigt over de gennemførte og kommende projekter ses herunder:

1: "Extending Open Innovation in Active Ageing to Asia":

Projektets formål er samle den Nordiske-Baltiske regions know-how om services inden for 'ældrepleje' og promovere Norden som ledende 'Health Region' med attraktive løsninger. Derudover samarbejde med Asien om udvikling af 'Active Ageing' dvs. hvordan aldrende befolkninger kan få bedre muligheder og løsninger.

2: "Nordic Aquaculture Production of Warm-Water White Fish Species":

Den globale efterspørgsel på hvide fisk er stigende, mens udbuddet er faldende. Specielt Asien står for ny efterspørgsel. Projektet anvender Nordisk know-how til sammen med Kina at opbygge hvide fisk akvakulturer tæt på markederne i Asien.

3: "Sustainable City Development – Exchange of Expertise Striving for the Best Solutions"

Projektet fokuserer på etablering af Nordiske samarbejder inden for klimavenligt byggeri. Projektet foregår dels som workshop på Nordic Energy Day Expo 2010 og efterfølgende med Nordic-Chinese Day på World Climate Solutions Kbh. Et formål er at give kinesiske virksomheder mv. bedre kontakt og indblik i Nordiske energivenlige løsninger og byudvikling.

4: "Hotspot Access for the Nordic Energy/Environmental Sector":

Projektet fokuserer på energi og miljøindustriens behov for adgang til kvalificeret videnskabeligt personale som ingeniører mv. Norden har underskud af denne type menneskelige ressourcer, og projektet vil undersøge mulighederne for, hvordan Nordiske virksomheder kan etablere varige løsninger ved at samarbejde med bl.a tekniske universiteter i Rusland.

5: "Launching New Open Innovation Dynamics in Asia":

Projektets formål er at lancere en Nordiske online open innovation platform ift. Asien – i første omgang Kina og Japan. Derudover skal der foretages et open innovation race om Kinas vandproblemer og hvad der kan gøres. Endvidere gennemføres andre åben innovations sessions med bl.a. Innovation Center Denmark i projektet.

6: "Linking Nordic and South Korean Broad Innovation":

Norden og Sydkorea er verdens førende inden for udbredelse, udvikling og anvendelse af bredbånd. Projektets formål er at styrke samarbejdet mellem nordiske og sydkoreanske virksomheder og styrke fælles innovation.

7: "Nordic Green Japan":

Projektets formål er at promovere nordisk know-how og innovation inden for grønne teknologier og skabe nordiske-japanske samarbejder. Fokus er en konference over to dage. Ansøgning modtaget 19. maj 2011.

8: "Nordic Green Shanghai"

Projektets formål er at promovere nordisk know-how og innovation inden for grønne teknologier og etablere nordisk-kinesiske samarbejder og bane vejen for nordiske løsninger på det kinesiske marked. Kontrakt underskrevet 18. maj 2011.

9: "Positioning Nordic Design in India":

Projektets formål er at undersøge muligheder for at åbne det indiske marked for nordiske designprodukter. Ansøgning i pipeline. Projekt forventes gennemført sidste halvår 2011.

I efteråret 2010 blev der gennemført en evaluering af projektet. På baggrund af denne evaluering har embedsmandskomiteen for næring (EK-N) besluttet, at der er behov for justeringer i projektet.

Der foregår i øjeblikket et arbejde med at definere en justeret projektplan baseret dels på evalueringen, dels på landenes ønsker til et nordisk innovationssamarbejde i Asien. Den justrede projektplan skal drøftes/besluttet om på et EK-N møde i efteråret 2011.

4. Energi och transport

Initiativets syfte

Att skapa en process som kan vidareutveckla idén om Norden som "The Green Valley of Europe". Programmet ska bidra till att göra Norden till Europas ledande region inom utveckling, testning och användning av hållbara transportlösningar. Samt, att styrka Norden som föregångsregion för nya miljö- och energitekniker och profilera de nordiska länderna utåt.

Mandat period

2010-2012

Budgetinformation

Budgeterade globaliseringsmedel 2011: 11 832 tdkr

Förslag budget 2012: 9 000 tdkr

Status och resultat

De nordiske landene har lang erfaring i samarbeid, utvikling av felles politikk og felles prosjekter for å løse felles utfordringer. Omlegging av transportsektoren i en mer bærekraftig retning er et område hvor nordisk samarbeid er logisk, nødvendig og gjennomførbart.

Styregruppen har arbeidet meget dynamisk med fokus på den overordnede målsetning og fokus har derfor ikke ligget på at oppfylle de enkelte delmål allerede i 2010. Styregruppen har derfor udvalgt projekter der på lidt længere sigt vil levere i forhold til både delmålsætningerne og det overordnede mål for programmet.

Som grundlag for programudviklingen udførtes 2010 en kortlægning af energi og transport aktiviteter i de nordiske lande. Målsætningen var at identificere områder hvor der manglede indsats og fokus samt at finde områder hvor energi og transport programmet kunne give den største nordiske merværdi. Rapporten udgjorde en vigtig del af det interne grundlag for udviklingen af programbeskrivelsen.

Gjennom finansiering av flere prosjekter, og workshops som har blitt avholdt under 2010, er programmet vel underveis med å etablere nettverk innen bærekraftig transport i de nordiske landene. Oppfølging av første utlysning og igangsettelse av andre utlysning vil styrke disse nettverkene enda mer.

Energi- og transportprogrammet ser allerede bevis for at initiativer innen programmer har resultert i etableringen av konsortium inne bærekraftig transport i Norden. Igangsettelsen og oppfølgingen av prosjektene vil styrke disse konsortier videre.

Forventede resultat till 2012:

- Utredning om hvordan anvendelsen av bærekraftige transportmidler kan økes og med den som grunnlag skal det fremlegges forslag på rammer, strategier og initiativer som bidrar til å redusere CO2 utslippene i transportsektoren.
- Vurdering av de utfordringer og løsninger som finnes innenfor området energieffektivisering og fornybar energi transportsektoren i Norden. Samt å identifisere de områder der en nordisk kraftsamling kan få størst mulig betydning.

- Samlet bilde av de nordiske styrkeposisjoner og prioriteringer innen forskningsområdet og forslag til nordiske samarbeidsmuligheter.
- Informasjon om eksisterende teknologier og energibærere, samt vurdere hvilke løsninger som synes mest realistiske og bør forfølges på kort og mellomlang sikt.
- Utvikle forutsetninger og rammevilkår for næringsvirksomhet innen klimavennlig transport-, energi og miljøteknologi.
- Markedsføring af Nordiske løsninger og de resultat som kommer fram i prosjektet globalt, for eksempel gjennom Nordic Energy Solutions.

5. Harmonisering av den nordiska elmarknaden

Initiativets syfte

Opprettelse af projektsekretariat for implementering af fællesnordisk slutbrugermarked i 2015.

Mandatperiod

2011-2013

Budgetinformation

Budgeterade globaliseringsmedel 2011: 0

Förslag budget 2012: 1 500 tdkr

Status och resultat

Der er blevet ansat en projektleder til at varetage Nordreg Projektsekretariatet. Sekretariatet er placeret hos Nordisk energiforskning (NEF) i Oslo.

Sekretariatet vil primært skulle koordinere arbejdsopgaver, ressourcer og relevante interessenter i forbindelse med indførelsen af et fællesnordisk slutbrugermarked i 2015, og i samarbejde med Nordreg og Elmarkedsgruppen stå for udarbejdelsen af analyser og redegørelser ved behov.

Projektet er opdelt i 5 indsatsområder, hvortil der er tilknyttet en Task Force: *Market Rule, Customer Empowerment, Business Processes, Structures of Network Tariffs* och *Metering*

Sekretariatet vil i den tre-årige periode blive finansieret dels af globaliseringsmidler, dels af projektmidler fra Embedsmandskomiteen før Energi (EK-E) og dels af midler fra Nordreg selv.

6. Nordiskt engagemang som inspel till klimatförhandlingarna

Initiativets syfte

Att bidra till ett ur nordisk synvinkel gott resultat vid klimatkonventionens (UNFCCC) partsmöte COP 15 i Köpenhamn i december 2009 och i sitt förnyade mandat att bidra till ett ur nordisk synvinkel bra globalt klimatavtal.

Mandatperiod

2008-2011²

Budgetinformation

Budgeterade globaliseringsmedel 2011: 0

Förslag budget 2012: 0

² Vid NSK/MR-SAM:s möte den 8 december 2009, beslutades att COP 15-gruppens resterande projektmiddel vid projektmandatets upphörande den 18 mars 2010, ska överföras till den förnyade mandatperioden som sträcker sig från den 19 mars 2010 till den 1 mars 2011

Status och resultat

Gruppen inledde årets arbete med en post COP 15 workshop där de nordiska klimatförhandlarna och delegationscheferna gav sin syn på behovet av underlag, möten och workshops för 2010. Ett underlag som togs fram under året var en studie över det naturvetenskapliga kunskapsläget, en uppdatering med utgångspunkt i IPCC:s (Intergovernmental Panel on Climate Change) senaste rapport som presenterades vid ett seminarium i september. Den nordiska arbetsgruppen för klimat (NOAK) har påbörjat en studie om vad två-graders målet innebär i termer av utsläppsbegränsningar. Man har genomfört en rad förhandlingsrelaterade studier. En om de stora utvecklingsländernas (Brasilien, Sydafrika, Indien och Kina) agerande i klimatförhandlingarna som presenterats på två seminarier, en som påbörjats under året och analyserar G77:s agerande i klimatförhandlingarna, en om Ryssland i klimatförhandlingarna som har publicerats och slutligen en om förhandlingsprocessen under FN.

Ett viktigt initiativ som steg togs under året var att inleda samarbete med NEFCO (Nordic Environment Finance Corporation) om ett projekt om klimatinsatser i utvecklingsländer enligt Köpenhamnackordets förslag om s.k. NAMA:s (Nationally Appropriate Mitigation Actions). Projektet har fått starkt stöd från de nordiska miljöministrarna och innebär att en förstudie genomförs i Peru och Vietnam följt av pilotprojekt i länderna. Projektet som är unikt i världen presenterades under COP 16 och fick stor uppmärksamhet.

Gruppens arbete har ökat kunskapsnivån hos de nordiska klimatförhandlarna samt bidragit till att synliggöra Norden i det globala klimatarbetet.

7. Gränshinderforum

Initiativets syfte

Att underlätta för privatpersoner och företag som verkar över gränserna i Norden genom att utöva påtryckningar och föreslå lösningar i förhållande till länderna i de fall där lagar, andra regler eller praxis på ett negativt sätt begränsar mobiliteten i Norden.

Mandat period

2008-2010. Statsministrarna godkände i maj 2010 en förlängning av mandatperioden 2011-2013.

Budgetinformation

Budgeterade globaliseringsmedel 2011: 1 326 tdkr

Förslag budget 2012: 1 500 tdkr

Status och resultat

Gränshinderforum arbetar med ett 40-tal konkreta hinder. Prioriteringen av och arbetet med dessa är samordnad med övriga nordiska och bilaterala gränshinderaktörer. Från att initialt ha arbetat genom att översända formella skrivelser till departement och myndigheter, arrangeras nu allt fler rundabordssamtal och möten dit ansvariga myndigheter och departement inbjuds. Stor kraft har också lagts på att förhindra att nya hinder uppstår genom ett närmare nordiskt samarbete kring implementering av EU-direktiv och i samband med utarbetandet av nationell lagstiftning. Fortfarande är det dock svårt att få genomslag för ändringsförslag i nationell lagstiftning eller andra föreskrifter. För detta krävs att ministrar tydligt kommunicerar detta internt inom sina ministerier.

8. Övergripande plan för utvecklingen av det nordiska forsknings- och innovationsområdet (NORIA)

Initiativets syfte

Syftet är att stärka de nordiska ländernas globala konkurrenskraft genom en intensifierad vidareutveckling av det nordiska forsknings- och innovationsområdet (NORIA).

Mandatperiod

2008-2012

Budgetinformation

Budgeterade globaliseringsmedel 2011: 3 570 tdkr

Förslag budget 2012: 1 500 tdkr

Status och resultat

Genom möjlighetsstudier och analyser har eScience, utbildningsforskning och förmedling, kunskapsinfrastruktur för 5:e friheten (fri rörlighet för kunskap och bildning) "Baltic Ring" utvecklats som spjutspetsprojekt och senare som egna program.

En aktivitetsplan för synergier mellan NORIA och European Research Area (ERA) har utvecklats i samarbete med andra berörda sektorer inom Nordiska ministerrådet (NMR), Nordic innovation centre (NICe) och Nordisk energiforskning (NEF) samt med nordiska forskningsaktörerna i Bryssel.

Ett öppet "Nordic Forum" i Bryssel har genomförts tillsammans med EU-kommissionen för att synliggöra det nordiska forskningssamarbetet. Forumet öppnades av generaldirektör Robert Jan Smits (DG Research) och representationerna från 25 länder deltog.

Förslag till konkreta riktlinjer för governance i forskningssamarbetet inom NMR har utvecklats på tvärs inom NMR i samarbete med andra berörda ministerråd.

Arbetet har levererat två rapporter: en analys av lärdomar från utvecklingen av Toppforskningsinitiativet och en översikt över det samlade formella och informella nordiska forskningssamarbetet.

I samverkan mellan globaliseringsprojekten "Främjande av högre utbildning, NORIA, eScience, God utbildning för unga och vuxna, samt Hälsa och välfärd genomfört en tvärgående globaliseringskonferens med ca 100 deltagare från ämbetsverk, forskningsfinansiärer och universitet.

Som en komponent innes för NORIA finnes Forskningsprogram for Brukerdreven Innovasjon (UDI) forankret i Ministerrådet for Næring, Energi og Regionalpolitikk (MR-NER). I 2010 disponerte embetsmannskomiteen for næringspolitikk (EK-N) 2.5 MDKK til programmet og embetsmannskomiteen for utdanning og forskning (EK-U) har bidratt med 500.000 DKK. De totale midler til prosjektet er 7.8 MDKK inkludert overførsler fra tidligere år. Prosjektmidlene administreres av NICe. Arbeidsgruppen for UDI, ledet av NICe, bestemte i 2010 at man skal forsøke å kombinere midlene for brukerdreven innovasjon med det nordisk-baltiske forsknings- og innovasjonsprogrammet om Living Labs (LILAN-nettverket). Det arbeides nå med å utrede om midlene til UDI kan inngå i en utlysning under LILAN-nettverket. Pt hersker det imidlertid usikkerhet rundt hvorvidt LILAN-nettverket vil lykkes med å få til en utlysning, uavhengig av om de nordiske midlene skal inngå i dette programmet eller ikke

Under 2011 og 2012 forventas følgende resultat:

- nordisk mekanisme for løpende monitorering og analyse av det nordiske forskningslandskapet, herunder eksempelvis organisering, strategier og

prioriteringar.

- handlingsplan för nordiskt samarbete kring forskningsinfrastruktur och forskarmobilitet (särskilt fokus på rörlighet mellan akademi och industri)
- nordiskt nätverk för gränsöverskridande lärande och erfarenhetsutbyte mellan forskningsdrivna kluster
- utveckla och igångsätta "Nordic Academy" genom att utveckla Nordic PhD och koppla samman dessa med Nordic Mastersprogrammet och Nordic Centers of Excellens.

9. Plan för främjande av högre utbildning i Norden

Initiativets syfte

Att öka kontakten mellan nordiska läroanstalter och lyfta Norden som en attraktiv studiedestination.

Mandatperiod

2008-2012

Budgetinformation

Budgeterade globaliseringsmedel 2011: 6 120 tdkr

Förslag budget 2012: 6 000 tdkr

Status och resultat

Etablering av sammanlagt 16 nya nordiska mastersprogram med deltagande från samtliga stora universitet i Norden, vissa program med stort deltagande från utomnordiska studenter. Den evaluering som slutfördes i februari 2011 konstaterade att:

"Nordisk Ministerråd har med Nordic Master Programme i høj grad bidraget til at stimulere udviklingen af masterprogrammer på tværs af de nordiske lande og derigennem styrket og stimuleret uddannelsessamarbejdet mellem højere uddannelsesinstitutioner i Norden".

Projektet har skapat stort stöd och positiv uppmärksamhet från centrala aktörer inom universitets- och högskolesektorn i Norden vilket exemplifieras av brev ställt till Ministerrådet för Utbildning och forskning (MR-U) den 21 februari 2011 från Nordic Five Tech undertecknat av Norges teknisk-naturvetenskapliga universitets (NTNU) rektor Torbjørn Digernes :

"På vegne av de fem tekniske universitetene i Nordic Five Tech (Aalto, Chalmers, DTU, KTH og NTNU) vil jeg gjerne takke Nordisk Ministerråd for støtten til oppstart av nordiske masterprogram. Støtten har gitt verdifull motivasjon og draghjelp i utviklingen av våre felles program..." och avslutar med: *"Den nordiske masterprogram-ordningen har et stort potensial, og vi håper at den i årene som kommer vil bli en merkevare for nordisk utdanningskvalitet"*

Projektet har resulterat i att man inom ramen för Nordisk Master identifierat gränshinder för samarbete mellan högre utbildningsinstitutioner i Norden och genomfört utlysning av nätverk mellan nordiska universitet och högskolor som bidrar till förstärkt samspel mellan akademi och samhälle samt stödjer kunskapsutbyte kring kommersialisering och innovation ("Kunskapstriangelnätverk") med mer än 30 sökande konsortier. Projektet har levererat rapporten *Jakten på ett nytt Google* – om kommersialisering av forskning och entreprenörskap vid nordiska lärosäten

Inom ramen för projektet har ett antal internationella konferenser och workshops genomförts bl.a. konferenserna *Den tredje vägen – Universiteten mellan kommersialisering och forskning & utveckling i världsklass*, med deltagare från centrala universitets- och innovationsaktörer i Norden, *Profilering av nordisk högre utbildning och forskning – Klassificering och ranking på nordisk dagordning* och en konferens rörande kvalitetssäkring i samarbete med NOQA. (Nordic Organisation for

Quality Assurance), ett frivilligt samarbeite mellom de nordiske kvalitets-sikringsorganene. I samarbeite mellom globaliseringsprosjektet "Fremjande av høgere utdanning, NORIA, eScience, God utdanning for unga og vuxna, samt Halsa og velferd har det tacks vare prosjektet gjennomført en tvergaende globaliseringskonferens med ca 100 deltagere fra ambetsverk, forskningsfinansierer og universitet.

Under 2011 og 2012 forvantes resultat fra klassifiseringsarbeidet i samarbeite med det europeiske initiativet U-Map og fra en forstudie rorende "Nordic Academy" med sikte pa forstarakta synergier mellom Nordic Master og Nordic Centers of Excellence samt utveckling av Nordic PhD. Under 2011 og 2012 utarbeites aeven ett forslag till 3-aringt pilotprosjekt vilket kan innebare en utveckling av ett antal oppna kunnskapstriangelnetverk med deltagere fra Nordiske universitet og Kinesiske universitet i det brede Shanghaiomradet og som ogsaa inkluderer relevante forsknings- og innovasjonsaktorer fra Norden og Kina.

10. Prosjektplan for en god opplarning av ungdom og vuxna

Initiativets syfte

Aa fa flere ungdommer enn i dag til aa fullfore en utdanning etter grunnskolen, samt aa fremme voksnes kunnskaper og kompetanse som grunnlag for personlig utvikling og inkludering i arbeids- og samfunnsniv.

Mandatperiod

2008-2012

Budgetinformasjon

Budgeterte globaliseringsmedel 2011: 2 040 tdkr

Forslag budget 2012: 2 000 tdkr

Status og resultat

Gjennom prosjektet "En god opplarning for ungdom og voksne", som har pagaatt fra 2008 til 2010, er det gjennomfort en rekke arrangementer der problemstillinger knyttet til oekt gjennomforing, voksnes kompetanser, kreativitet, innovasjon og entreprenorskap har vaert tema. Aktivitetene har vaert konsentrert om utvikling av ny viten, erfaringsutveksling, identifikasjon av god praksis og kunnskapsspredning. Dette arbeidet har vaert noevendig for aa fa en felles kunnskapsbase og skal videreføres i 2011 og 2012, men naa vil saerlig implementering i landene samt synliggjoring og spredning av resultater vektlegges ytterligere.

I traad med statsministernes onnske om "ett synligare Norden", er et eget konsept kalt Lære- og dialogforum utviklet og dette har bidratt til spredning og profilering av prosjektets maelsening og resultater. Nettstedet for Lære- og dialogforum er etablert og resultater fra prosjektet finnes pa www.dialognorden.org

Forventet resultat i 2011 og 2012 innen de tre hovedomradene i prosjektet:

I. Fremme oekt gjennomforing i videregaaende opplarning

- Felles nordisk ressursbank eller idepool med eksempel pa lovende tiltak, "best praksis", innen forebygging av frafall
- Forskning som ser pa effekter av tiltak satt inn for aa redusere frafall – en del av det nordiske utdanningsforskning- og formidlingsinitiativet

II. Fremme kreativitet, innovasjon og entreprenorskap i utdanningen

- Følge opp de nordiske studiene om kreativitet, innovasjon og entreprenorskap i utdanningen (se www.dialognorden.org for artikkel utarbeidet av Mandag Morgen og de tre studiene)
- Følge opp debattopplegget for hvordan det kan arbeides for aa utvikle og styrke de kreative og innovative kompetanser i voksenopplarningen

III. Styrke voksnes kunnskap og kompetanser

- En nordisk konferanse for alle aktører innenfor voksenopplæringen om utvikling av kreative og innovative kompetanser i voksenopplæringen

11. Belysning av konsekvenserna av klimatförändringarna på naturresurser i Norden

Initiativets syfte

Det tematiske netværksprogram danner grundlag for en tilpasnings- og tiltagspolitikk for klimaendringenes effekter på naturressurser og matproduksjon. Som et nytt element i programmet, ble det fra 2011 avsatt midler til støtte til etablering av et offentlig-privat-partnerskap om vekstforædling i Norden.

Mandatperiod

2009-2013

Budgetinformasjon

Budgeterte globaliseringsmedel 2011: 4 794 tdkr

Förslag budget 2012: 4 794 tdkr

Status och resultat

Formålet er, at belyse konsekvenserne af klimaendringerne for primærerhvervene med utgangspunkt i fællesnordiske utfordringer og hvordan de nordiske lande i fællesskap kan forberede sig hertil.

Programmet, som løber over perioden 2009 til 2012 med avslutning og afrapportering i 2013, har et produktionsfokus. Det vil si, at det retter seg mot forvaltning og værdisikring i primærerhvervene. Programmet favner både klimaendringenes effekter på primærerhvervene foruten tiltak, som erhvervene kan iværksette for at redusere klimaproblemene.

Seks forskernetværk er støttet til at bidrage med resultater indenfor programmets rammer. Med programmet og programmets struktur søges en styrket tværsektoriell tilnærming og koordinering, dels mellom nærværende program og Topforskningsinitiativet (TFI).

Styregruppen for klimaprogrammet konstaterer, at projekterne dekker godt over de forskjellige sektorer (fisk, landbruk, skovbruk og genressurser hos dyr og planter). I 2012, fortsetter gjennomførelse og afrapportering fra de 6 faglige netværksprosjekter.

Styregruppen vil ved analyse følge opp på det tværsektorielle aspekt i programmet og om nødvendig iværksette aktiviteter, som styrker dette aspekt.

For så vidt angår det offentlige-private-partnerskap er det under etablering, som et tre-årigt pilotprosjekt. Utover finansieringen til etableringen fra NMR, finansieres partnerskapets aktiviteter med 50 prosent fra landene og 50 prosent fra virksomhetene. Ved full etablering i pilotperioden vil landene samlet bidrage med 8 MDKK årlig.

Den endelige politiske tilslutning til partnerskapet er truffet i landene i løpet av foråret 2011, og alle lande har nå tilsluttet seg partnerskapet, og det er stor interesse blant de private virksomheter. Styregruppen for partnerskapet nedsattes i løpet av mai 2011.

12. Kultur og kreativitet

Initiativets mål

KreaNord har som ambisjon å etablere og vedlikeholde et tett samarbeid mellom myndigheter og bransjeeksperter innenfor kreative industrier fra hele Norden, som innenfor rammen av prosjektet gjennomfører en rekke tiltak og aktiviteter som

direkte, individuelt eller kollektivt kan bedre forutsetningene for Nordens kreative økonomi.

Prosjektet Kultur & Kreativitet videreutvikler det eksisterende globaliseringsinitiativ: "Utvikling og Profilering av Norden som Center for Kreative Industrier". Initiativet kobler sammen den allerede etablerte innsats KreaNord, samt eksemplifiserer denne innsats med to spesifikke innsatsområder under KreaNords regi, for perioden 2010-2012 med Global Markedsføring og Digital Distribusjon av nordiske film, samt Ny Nordisk Mat og branding.

Mandatperiod

2010-2012

Budgetinformation

Budgeterte globaliseringsmedel 2011: 7 140 tdkr

Förslag budget 2012: 6 000 tdkr

Status og resultat

I 2011 vil KreaNord gjennomføre en evaluering av KreaNord for årene 2008, 2009 og 2010, samt bl.a. sikre etableringen av myndighetssamarbeidet innom de nordiske kulturelle og kreative industrier. I 2010 utviklet KreaNord policyrekommandasjoner for Nordens kulturelle og kreative industrier, som ble besluttet av Ministerrådet for Erhvervs-, Energi- og Regionalpolitikk (MR-NER) og Ministerrådet for Kultur (MR-K) høsten 2010. KreaNord vil under 2011 og 2012 arbeide fokusert med å implementere følgende fire policyområder:

-Fremme strategisk samarbeid og utveksling innenfor de nordiske kulturelle og kreative næringene og med andre sektorer for verdiskaping, innovasjon og vekst

-Arbeide for at de nordiske kulturelle og kreative næringene får nye muligheter for tilgang til globale markeder, finansiering og å tiltrekke seg utenlandske investeringer

-Fremme kultur og kreativitet i nordisk utdanning på alle nivåer og entreprenørskap og næringskompetanse i kultur- og kunstutdanning.

-Utvikle et fellesnordisk kulturmarked for kreativ industri og kulturprodukter, for å utvide de nasjonale hjemmemarked til et nordisk marked, ved å skape større muligheter for salg og eksport for kulturelle og kreative produkter og tjenester.

13. Nordisk Kultur i världen

Initiativets syfte

Att profilera nordisk kultur utanför Norden, stärka det nordiska kulturella "varumärket" i ett internationellt perspektiv och visa vad den nordiska kulturen kan erbjuda en globaliserad värld och på den globaliserade marknaden.

Mandatperiod

2009-2011

Budgetinformation

Budgeterte globaliseringsmedel 2011: 0

Förslag budget 2012: 0

Status och resultat

Initiativet är indelat i tre delprojekt innanför ramen av huvudprojektet och innehåller komponenterna; nordisk film, nordisk arkitektur och nordisk litteratur. Tidsramen för de enskilda projektens genomförande är 2009-2011, med följande etapper som mål: den internationella filmfestivalen i Toronto i september 2009, Shanghai Expo i juni 2010 och Paris bokmässan i mars 2011.

Del 1: Nordisk Film på Toronto filmfestival 2009

Arrangemanget på filmfestivalen var ett mycket synligt och markant nordiskt nedslag, som blev synnerligen positivt mottaget av såväl de inbjudna kulturpersonligheterna samt de närvarande inköparna. Den isländska samarbets- och kulturministern deltog på evenemanget i Toronto och presenterade kulturministrarnas globaliseringsstrategi och ministrarnas tre konkreta globaliseringsinitiativ på ett arrangemang i regi av Nordiska film- & TV-fonden.

Del 2: Nordisk landskapsarkitektur på Expo Shanghai 2010

De nordiska arkitekturcentren producerade i samarbete en utställning om nordisk landskapsarkitektur i städer – New Nordic Landscapes – till Shanghai Expo. Utställningsperioden varade från den 1 juni till den 15 augusti 2010, och under denna tidsperiod besöktes utställningen av cirka 60 000 personer. I förbindelse med öppningen av utställningen avhöll Nordiska ministerrådet ett arrangemang med särskilt inbjudna deltagare verksamma inom landskapsarkitektur och hållbarhet, däribland forskare från ett flertal discipliner, skribenter från ledande facktidskrifter på området och ämbetsmän från konsulat och ambassader.

Del 3: Nordisk litteratur på bokmässan i Paris 2011

De nordiska litteraturorganisationernas nätverk (NORDLIT) gjorde ett nedslag för nordisk litteratur på Paris - Salon du Livre – som arrangerades den 18-21 mars 2011. Salon du Livre var ett enastående tillfälle för nordisk litteratur att visa upp sig i hela sin räckvidd för den franska – och i större skala också för den franskspråkiga och internationella – publiken.

Detta var första gången som de nordiska länderna och självstyrande områdena gemensamt uppträdde som ett temaområde vid en internationell bokmessa. Den nordiska satsningen "Les Lettres Nordiques" omfattade ett program med 40 inbjudna nordiska författare, samt den nordiska paviljongen "Bois aux Lettres" – Bokskogen. I tillägg arrangerade NORDLIT i samarbete med det franska undervisningsministeriet ett specialarrangemang som presenterade nordisk barn- och ungdomslitteratur, samt ett program som fokuserade på särfrågor inom det nordiska litteratursamarbetet.

På invigningen av den nordiska paviljongen deltog politiskt och kulturellt framstående personer; författare, representanter för förlagsbranschen och ämbetsmän från konsulat och ambassader – totalt cirka 250-300 personer. På invigningen deltog även Frankrikes kulturminister, Frédéric Mittérand. Finland, genom statssekreterare Marcus Rantala, representerade Nordiska ministerrådet på mässan.

Satsningen på Salon du Livre har, precis som arrangemangen i Toronto och Shanghai, efterföljts av effektmätningar och mediebevakning. Huvudkonklusionerna från evalueringen är att externt synliggörande av nordiskt kultursamarbete i dylika fora skapar både intresse för och genererar kunskap bland besökarna om de nordiska länderna generellt och om det specifika temat.

14. Hälsa och välfärd

Initiativets syfte

Globaliseringsinitiativet om helse og velfærd handler om den nordiske velfærdsmodels bæredygtighed og konkurrencekraft. Initiativet skal være en stærk drivkraft for det nordiske samarbejde på sundheds- og velfærdsområdet. Landene skal gennem et tættere nordisk samarbejde udvikle effektive løsninger på centrale udvalgte velfærdsudfordringer og dermed skabe synergi og optimere mulighederne for at vinde nordiske styrkepositioner globalt.

Mandatperiod

2010-2012

Budgetinformation

Budgeterade globaliseringsmedel 2011: 13 260 tdkr

Förslag budget 2012: 13 000 tdkr

Status och resultat

Genom detta globaliseringsinitiativ har startats upp sju delprojekt som fokuserar på att via nordiskt samarbete utveckla lösningar på centrala välfärdsutmaningar. Första fasen av implementeringen av initiativet fokuserade på att skapa välfungerande ramar för utveckling av projekten samt synergi mellan dessa. Vid ett kick-off seminarium i augusti 2010 skapades en gemensam plattform för dialog mellan involverade parter. Under 2011 fokuseras på att bibehålla de goda ramarna för projekten att verka inom.

Inklusion af udsatte grupper (Ministerrådet för social och hälsopolitik)

Projektet beskriver, jämför och analyserar hur de nordiska länderna inkluderar utsatta grupper på arbetsmarknaden. Fokus ligger på 1) unga, 2) funktionshindrade och 3) seniorer. Delrapport om 1) och 2) färdigställs under 2011 med hjälp av input från den etablerade nordiska referensgruppen. Huvudsyftet med projektet är att belysa hur bättre inkludering kan uppnås i de tre målgrupperna i Norden.

Udenlandsk arbejdskraft i Norden (Ministerrådet för arbetsliv)

Projektet skapar kunskap om hur rekrytering av utländsk arbetskraft i praxis kan förbättras så att social dumpning förebyggs och arbetsförhållanden och arbetsmiljö kan användas för att attrahera arbetskraften. Igångsättandet omfattade ett förprojekt, som resulterade i publikationen 'Udenlandsk arbejdskraft i Norden: Sammenfatning af landerapporter fra forprojektet til NMR's forprojekt'. Publikationen utgjorde grundlag för Danmarks ordförandeskapskonferens om invandras arbetsmiljö (nov 2010). Projektet har kommit i gång och tidsenliga leveranser förväntas.

Udvikling af kompetencer inden for vækstområder (Økonomiske vækstområder) (Ministerrådet för arbetsliv)

Projektet skapar insikt i hur ramarna som skapats av arbetsmarknads- och arbetsmiljöpolitiken kan stötta nordiska tillväxtbranschens möjligheter för att växa. Det föreligger inga resultat/leveranser på nuvarande tidpunkt. Projektet har kommit i gång fint, och man räknar med tidsenliga leveranser.

Sundhedsfremme og forebyggelse (Ministerrådet för social och hälsopolitik)

Projektet genererar ny kunskap via gemensamma nordiska projekt och avprovning av metoder. En svensk prototyp med 10 moduler³ har utvecklats för att stötta familjer med barn i åldern 3-5 år i att fördjupa sin förståelse och öka sin handlingskompetens om livsstilsval och hälsa/ohälsa. Kontakt har etablerats med nordiska kommuner för vidareutveckling. Vidare har gemensamt nordiskt frågeformulär om barns hälsa/ohälsa reviderats och godkänts av etiska kommittéer för utskick 2011. Utöver detta har två litteratursökningar rörande tredjepersonseffekter och dess konsekvenser/effekter bland barn samt mediers påverkan och effekter på barns hälsa (3-5 år) genomförts.

Fælles monitoreringssystem for sundhedsfremme (Ministerrådet för fiskeri och havsbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk)

Projektet etablerar gemensamt nordiskt monitorering av kost, fysisk aktivitet och övervikt, alkohol- och tobakvanor. Frågeformulär har validerats under 2009-2010. Första monitoreringsinsatsen förväntas genomföras under 2011 och blir baslinje och presenteras i rapport. Projektet ligger något efter i tidplanen. Den andra monitoreringsinsatsen förväntas genomföras i 2013.

³ Modulerna är: Hälsa och livsstil, Familjeliv utan tidspress, Kost och matlagning, Värdegrunder och självkänsla, Friskvård i parrelationer, Fysisk aktivitet, Media och hälsa, Stress och stresshantering, Livet i ett nytt land, Hälsosamma familjeaktiviteter

Ernæring, læring og helse (Ministerrådet for utbildning og forskning)

Projektet ser på sambandet mellan näring, lärande och hälsa i grund- och förskola i Norden. Leverans av kunskapsöversikt om förhållandet mellan mat i grund- och förskola och betydelsen matordningar har för hälsa och lärande bland barn och unga levereras våren 2011. Utlysning av fas 2, som baserar sig på rekommendationer från kunskapsöversikten genomförs under 2011.

Innovasjon og entreprenørskap i helsesektoren (Ministerrådet for næringsliv, energi og regionalpolitikk)

Projektet syftar till att främja innovation och entreprenörskap i hälsosektorn. Rapporten *Health innovation in the Nordic countries* färdigställdes i oktober 2010. Etableringen av ett nordiskt Tech-transfer nätverk om hälsa är på gång, med uppstart i maj 2011. Utöver detta sätts i gång ett projekt om innovation i offentlig sektor om anbud och offentligt privat samarbete i 2011-13, bl.a. baserat på rapportens anbefallningar. Det tas sikte på att tio pilotprojekt sätts i gång i 2012. Projektet är en koppling mellan globaliseringsprojektet och fyrtornsprojekt om hälsa i nordiskt samarbetsprogram för innovation och näringspolitik 2011-13. Det föreligger också förslag om projekt om kunskapsutväxling och best practice för finansiärer (NICe).

15. eScience

Initiativets syfte

Norden ska föras fram som en ledande aktör inom infrastruktur för eScience, eSciencemetodik och verktyg, och användning av eScience inom olika forskningsområden. Projektet syftar till att öka synligheten för Nordisk spetsforskning, skapa synergier mellan nationella och internationella forskningsinitiativ, frambringa betydliga framsteg på valda stora forskningsområden (Grand Challenges), samt att bygga upp kompetens och förutsättningar för framtidens kunskapsbaserade industrier.

Mandatperiod

2010-2012

Budgetinformation

Budgeterade globaliseringsmedel 2011: 8 772 tdkr

Förslag budget 2012: 8 000 tdkr

Status och resultat

Ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) beslutade att igångsätta eScience som ett eget globaliseringsprojekt hösten 2010.

Programmet har i samverkan mellan NMR, NordForsk och de nationella forskningsfinansiärerna utarbetat en budgetram för programmet på ca 150 MDKK.

Programmet har under våren 2011 rekryterat en högkvalificerad programdirektör samt etablerat en styrgrupp, april-maj.

Under 2011 och framöver förväntas bland annat följande resultat:

- accelererad framväxten av tvärvetenskaplig kunskap om klimatförändringar (klimatmodellering) och inom hälsa (eHälsa; register, databaser, biobanker etc)
- eScience stödd forskning om hälsofrågor kan leda till förbättringar av kvalitet, säkerhet och effektivitet i hälso- och sjukvården genom tillämpning av IKT
- etablering av ett eScience "graduate programme" i anslutning till forskningssatsningarna.
- plattform för eScience/eInfrastruktur samarbete i Östersjöregionen
- eInfrastruktur: långsiktigt hållbar vidareutveckling av *Nordic GRID Infrastructure Collaboration*

16. Klimatværligt byggande

Initiativets syfte

At analysere forudsætningerne for en eventuel etablering af et innovationsprogram til støtte for en fællesnordisk udvikling og demonstration af energi- og CO2-neutralt byggeri og plusenergibygninger.

Mandatperiod

2011-14

Budgetinformation

Budgeterede globaliseringsmedel 2011: 7 650 tdkr

Förslag budget 2012: 8 000 tdkr

Status och resultat

I midten af april afholdtes det første styremøde i programmet for klimavenligt byggeri. Styregruppen består af repræsentanter for både den offentlige og den private sektor, og med en repræsentant pr. land. Gruppen skal indenfor de af embedsmandskomiteen for næring (EK-N) fastsatte rammer udvikle konceptet for programmet, som skal endeligt godkendes af Ministerrådet for Erhvervs-, Energi- og Regionalpolitik (MR-NER) på deres møde i oktober 2011.

Danmark ved Erhverv og Byggestyrelsen (EBST) har påtaget sig formandskabet for programmet og Nordic Innovation centre (NICE) varetager sekretariatsfunktionen. Styregruppen vil mødes igen i slutningen af august.

Til hjælp med udviklingen af programmet bliver der i maj-juni afholdt nationale dialogmøder i alle de nordiske hovedstæder. Dialogmøderne er workshops og inspirationsfora med omkring 50 deltagere fra de vigtigste stakeholders i programmet, og med repræsentanter fra både den offentlige og den private sektor. Dialogmøderne skal dække et bredt kompetenceområde, og inkludere både miljø-, energi- og klimaaspekter.

Den foreløbige finansiering af programmet kommer fra NMR og NICE, men der vil løbende aktivt søges national medfinansiering og virksomhedsmedfinansiering af de enkelte moduler. Til de enkelte programmoduler vil der så blive tilknyttet et funding consortium hvor finansierende aktører vil have et operativt ansvar.

Programmodulerne skal bygge på de fællesnævnerne der er indenfor grønt byggeri i Norden, og støtte udviklingen op til en eventuel markedsintroduktion af en grøn løsning. En løsning kan både være et produkt og en forretningsmetode. Programmet er fireårligt med en indikativ ramme på 30 MDKK. Der er i 2011 afsat 7,5 MDKK.